

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти  
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

**СИЛАБУС**  
навчальної дисципліни  
**«КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»**

на 2023/2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	122 Комп'ютерні науки
Спеціальність	122 Комп'ютерні науки
Галузь знань	12 Інформаційні технології
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який викладає навчальну дисципліну,  
науковий ступінь і вчене звання,  
посада

**Бобух Надія Миколаївна,**  
д. філол. н., професор,  
завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-050-616-48-27
Електронна адреса	bobukh2017@gmail.com
Розклад навчальних занять	<a href="http://schedule.puet.edu.ua/">http://schedule.puet.edu.ua/</a>
Консультації	онлайн: електронною поштою за розкладом <a href="http://www.im.puet.edu.ua/">http://www.im.puet.edu.ua/</a> (Інформація для студентів)
Сторінка дистанційного курсу	<a href="http://www2.el.puet.edu.ua/">http://www2.el.puet.edu.ua/</a>

**Опис навчальної дисципліни**

<b>Мета вивчення навчальної дисципліни</b>	Формування мовної компетенції майбутніх фахівців, практичне оволодіння орфоепічними, лексичними, граматичними та іншими нормами сучасної української літературної мови, вироблення вміння майстерного використання мовних одиниць залежно від умов спілкування, мети та змісту, удосконалення культури усного й писемного мовлення.
<b>Тривалість</b>	4 кредити ЄКТС / 120 годин (лекції – 16 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 72 год.).
<b>Форми та методи навчання</b>	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемний, інтерактивного навчання, контролю.
<b>Система поточного та підсумкового контролю</b>	Поточний контроль: обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; поточні модульні роботи. Підсумковий контроль: залік.
<b>Базові знання</b>	Наявність ґрунтовних знань з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)».
<b>Мова викладання</b>	Українська.

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна,  
програмні результати навчання**

<b>Програмні результати навчання</b>	<b>Компетентності, якими повинен оволодіти студент</b>
<p>PH1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері комп'ютерних наук і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері комп'ютерних наук та на межі галузей знань.</p> <p>PH2. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем комп'ютерних наук, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.</p> <p>PH3. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері комп'ютерних наук до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>PH15. Виявляти потреби потенційних замовників щодо автоматизації обробки інформації.</p> <p>PH16. Виконувати дослідження у сфері комп'ютерних наук.</p> <p>PH 21. Викладати спеціалізовані навчальні дисципліни з інформаційних технологій, в тому числі робототехніки, у закладах вищої освіти.</p>	<p>ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>

**Тематичний план навчальної дисципліни**

<b>Назва теми</b>	<b>Види робіт</b>	<b>Завдання самостійної роботи в розрізі тем</b>
<b>Модуль 1</b>		
<b>Норми сучасної української літературної мови</b>		
Тема 1.1. Теоретичні засади курсу «Культура української мови»	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати повідомлення на тему: «Культура мови – ознака загальної культури фахівця».
Тема 1.2. Основи культури української мови	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Схарактеризувати комунікативні ознаки культури мовлення.
Тема 1.3. Орфоепічні норми сучасної української літературної мови	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Схарактеризувати основні правила вимови приголосних звуків сучасної української літературної мови на прикладі наукового тексту (за вибором).
Тема 1.4. Акцентуаційні норми сучасної української літературної мови	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Укласти словник «Складні випадки наголошування слів». Навести слова, у яких наголос розрізняє лексичне значення.
Тема 1.5. Лексичні особливості офіційно-ділового стилю	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Навести приклади абсолютних синонімів і термінологічної лексики (за фахом).
Тема 1.6. Лексичні помилки в діловій мові	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Укласти словничок найбільш уживаних паронімів.

<b>Назва теми</b>	<b>Види робіт</b>	<b>Завдання самостійної роботи в розрізі тем</b>
Тема 1.7. Морфологічні особливості офіційно-ділового стилю	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; поточна модульна робота.	Схарактеризувати морфологічні особливості офіційно-ділового стилю (на прикладі обраного ділового тексту).
<b>Модуль 2</b> <b>Культура ділового й наукового спілкування</b>		
Тема 2.1. Синтаксичні особливості офіційно-ділового стилю	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати повідомлення на тему: «Синтаксичні норми сучасної літературної мови в професійному спілкуванні».
Тема 2.2. Етикет ділової мови	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати повідомлення на тему: «Діловий етикет».
Тема 2.3. Культура публічної монологічної мови	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати презентацію своєї майбутньої професії. Навести приклади прийомів активізації уваги слухачів.
Тема 2.4. Культура професійної діалогічної мови	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати повідомлення на тему: «Правила тактовного ведення ділової бесіди». Змоделювати телефонну розмову особи, яка хоче зустрітися з керівником організації з приводу працевлаштування.
Тема 2.5. Мовні й жанрові особливості наукового стилю	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Дібрати текст власне наукового підстилю, пояснити особливості добору й використання мовних засобів у цьому підстилі.
Тема 2.6. Оформлення наукової роботи	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Скласти план кваліфікаційної роботи. Записати 4-5 прикладів оформлення статей у зарубіжних і вітчизняних наукових журналах.
Тема 2.7. Етикет наукової мови	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; поточна модульна робота.	Написати наукову рецензію відповідно до фаху. Навести мовні штампи, які вживають для вираження позитивної / негативної оцінки наукової роботи.

### Інформаційні джерела

1. Бобух Н. М. Методичні рекомендації щодо використання ділової української мови. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2019.
2. Довідник з культури мови / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Вища школа, 2005.
3. Зубков Микола. Норми та культура української мови за оновленим правописом. Київ : Арій, 2020.
4. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016.
5. Клещова О. Є. Культура мови, культура мовлення та правописні норми: лінгвістична вікторина. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. 2021. № 51. Т. 1. С. 51–59.
6. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. Київ : ВЦ «Академія», 2007.
7. Пасинок В. Г. Мовлення культура сучасного викладача і студента. Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Серія «Іноземна філологія». 2016. Вип. 84. С. 168–176.
8. Пономарів О. Д. Культура слова. Мовностилістичні поради: навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. ВНЗ. Вид. 3-тє, стер. Київ : Либідь, 2008.
9. Савчук Р. Л. Культура усного публічного мовлення. Івано-Франківськ : ПНУ, 2017.
10. Семенов О. М. Культура української наукової мови : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010.
11. Старунова А. Л. Культура української фахової мови. Види і жанри професійного спілкування. Література та культура Полісся. Серія «Філологічні науки». 2018. Вип. 93. С. 118–124.
12. Український правопис. Київ : Наукова думка, 2020.

13. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня : метод. поради. 3-тє вид., випр. і доп. / Автор-упоряд. Л. А. Пономаренко. Київ : Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», вид-во «Голока», 2005.
14. Бобух Н.М., Іщенко В.Л. Trends in language training of specialists in economics, economic cybernetics, analytics, computer information technology and digital economy. (Тенденції мовної підготовки фахівців з економіки, економічної кібернетики, аналітики, комп'ютерних інформаційних технологій та цифрової економіки.) Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління» : (м. Полтава, 17-18 листопада 2021 року). - Полтава : ПУЕТ - С. 274 -277. <<http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/11525>>
15. Larysa Kravets, Galyna Siuta, Tetiana Semashko, Nadiia Bobukh. Cognitive-Assessment Content of Zoomorphic Metaphors in Contemporary Ukrainian and English Language Culture a Comparative Aspect. World Journal of English Language. Vol. 13, No. 6; 2023. P. 439–448.
16. Halyna Siuta, Liudmyla Mialkovska, Nadiia Bobukh, Iryna Ivanenko, Olha Senkovych. Evolution of stylistic norms in XX century literary and art discourse. Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research. 2022. Vol. 12, Issue 2. P. 34–38.

### **Електронні ресурси**

1. <http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/>
2. <http://chak-chy-pravylny-my-hovorymo.wikidot.com/>
3. <http://kultura-movy.wikidot.com/>
4. <http://nepravylny-pravylny.wikidot.com/>
5. <http://www.slovník.com.ua>
6. <http://www.r2u.org.ua>
7. <http://www.rozum.org.ua>

### **Програмне забезпечення навчальної дисципліни**

- Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс «Культура української мови», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.
- Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.

### **Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання**

**Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

[Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти](#)

[Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості](#)

[Положення про повторне навчання](#)

**Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-лайн.

**Політика щодо академічної доброчесності.** Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

[Кодекс честі студента](#)

[Положення про академічну доброчесність](#)

[Положення про запобігання випадків академічного плагіату](#)

**Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:**

[Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти](#)

[Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти](#)

[Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти; інфографіка](#) (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта)

**Політика вирішення конфліктних ситуацій:**

[Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій](#)

[Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену](#)

[уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції](#)

**Політика підтримки учасників освітнього процесу:**

[Психологічна служба](#)

### Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
<b>Модуль 1. Норми сучасної української літературної мови</b>	
Практичні заняття 1.1-1.7	3 бали x 7 = 21
Тестування до тем 1.1-1.7	3 бали x 7 тем =21
ПМР 1	8
<b>Модуль 2. Культура ділового й наукового спілкування</b>	
Практичні заняття 2.1-2.7	3 бали x 7 = 21
Тестування до тем 2.1-2.7	3 бали x 7 тем =21
ПМР 2	8
Разом	<b>100</b>

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентській олімпіаді, гуртку тощо	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

### Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни